

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Mezőgazdasági gyáralapítási értekezlet Zomborban.

(Egy új talajmivelő gép.)

Zombor, 1907. dec. 12.

Ugy a megyei sajtó, mint a fővárosi lapok hosszabb, hol kisebb cikkekben és hírekben megemlékeztek már arról a találmányról, melyet Kőszegi Károly bajai gépész, mint korszakalkotó egyetemes talajmivelő gépet feltalált.

Ezen találmány lényege, hogy a szántás, a legfontosabb talajmivelés egy magánjáró gépre szerelt rendkívül egyszerűen és kellemesen megoldott kapaszerkezet útján a felszántandó földterületet a lehető legfinomabban felvájja és egyuttal megfordítja.

Munkája minőségében a talajmivelésnél a szántást helyettesíti a lehető legtökéletesebb formában; hantok, rögök és göröngyök képződése ki van zárva és munkájával a növényzet fejlődésére legalkalmasabb morzsalékos struktúrát állítja elő.

További előnye a míveléssel szemben, hogy a mélység bármikor tetszés szerint szabályozható és így tarlóhántásra és a mély mívelésre is egyaránt alkalmas.

Már pedig ép a talajhántás a legtöbb gazdaságban eddig a kellő ígásfogatok és egyéb eszközök hiányában keresztül vihető nem volt. A mély mívelés, amely a gépnek lényegét és létjogosultságát megadja, vele legjobban keresztül vihető.

Mig a kettős géprendszerű gőzeke garnitúrák a mély mívelés terén nagyobb gazdaságokban is magas áruknál fogva csak lassan hódítanak teret, addig ezen gép előnye ép sokkal kisebb árban van és így kevesebb befektetési költséggel ugyanazon munkát végezhetjük.

A gép további előnye, hogy vele a reá konstruált vetőszekrényvel a vetést is azonnal végezhetjük, s az utána következő borona a magot betakarja, ha kell, henger jár a nyomán.

Egyszóval, ha úgy akarjuk, egyszerre szánt, vet, boronál, ha szükséges, hengerel is.

De a gép annyira finom munkát végez, hogy a boronának alig lesz utána mit keresnie.

Amidőn pár vonással ismertettük a gép szerkezetét és legszembeötlőbb előnyeit, meg kell még említenünk, hogy a reá szerelt motor azon időben, amidőn a szántás szünetel, egyéb mezőgazdasági munkagépek (szecskavágó, daráló, kukoricamorzsoló, esetleg emelőgép, vagy kazalozó) hajtására is alkalmas.

Mezőgazdasági szempontból pedig felette kívánatos, hogy a drága és rossz munkásviszonyok folytán a költséges ígásfogatok helyét az istállókban haszon jószág (hizlalás, tejgazdaság, sertésenyésztés stb.) foglalja el.

A vármegyei gazdasági egyesület belátván a találmány nagy fontosságát, azon hazafias érzéstől vezetve, hogy a találmány értékesítését a magyar gazdaközönség részére idehaza biztosítsa, f. hó 18-ára az egyesület székházába értekezletet hívott egybe, amelyen a gyáralapítási tervei lesznek megbeszélve és megvitatva.

A Bácska hatalmas gazdatársadalma, mely elsősorban lenne hivatva ezen megyei világraszóló találmány értékesítését lehetővé tenni, nem fog elzárkózni az anyagiak elől sem, amelyek a gyáralapításhoz, vagy a gyártás megkezdéséhez szükségeltetni fognak.

Az értekezleten a terveket Széchenyi Emil gróf fogja előadni.

Amidőn a feltalálónak és úgy az ügyet lelkesen felkaroló egyesületnek gratulálunk, kívánjuk, hogy az értekezlet a hozzáfűzött reményeket minden tekintetben megvalósítsa.

A vármegyei kiadások 1908-ban. A vármegyei közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadásai a belügyminiszterium most megjelent költségvetése szerint 1908-ban 1.121.500 koronával emelkednek. Ebből az összegből 615.500 koronát a vármegyei tisztviselőknak az 1906. IX. t. c. alapján az I. fizetési fokozatba történt előléptetése következtében beállott szükséglet 110.000 koronát a vármegyei díjnokok napidíj illetményeinek rendezésére fordítanak, 186.000 koronát a

járasi főszolgabírók utátalányának emelésére 100.000 koronát új járások és tisztviselői állások szervezésére egyes vármegyékben, 50.000 koronát központi és járási székházak építésére, kibővítésére és tatarozására, 60.000 koronát a fokozódó kiadásokra fordítanak a közszállítás tárgyát képező fogyasztási cikkek drágulása miatt.

A bírák és ügyészek anyagi helyzete. Az 1908. évi igazságügyi költségvetés az 1907. évi költségvetéssel szemben tudvalevően 4.391.018 korona emelkedést tüntet föl. Az emelkedés nagy részét a múlt évben csak félévre fölvetett 55 bírói, 30 jegyzői, 5 telekkönyvvezetői és 34 irnoki állás illetményének most már az egész évre történt számítása, továbbá a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló törvényjavaslat idézi elő. Ez a javaslat az első folyamodású bíróságoknál alkalmazott VI., VII. és VIII. fizetési osztályba tartozó ügyészek, ugyancsak az albirák és alügyészek együttes létszámát akként állapítja meg, hogy a VI. fizetési osztályba 150, a VII-be 1000 és a VIII-ik fizetési osztályba is 1000 bíró és ügyész, a IX. fizetési osztályba pedig 380 albiró és alügyész sorozandó. Ugyancsak javaslat az összes aljegyzőket jegyző elnevezéssel a X. fizetési osztályba sorozza. A költségvetés ehhez képest intézkedik. A törvény életbe léptéig kinevezett jegyzők részére évi 400 korona képesítési pótlékot engedelmaz a javaslat értelmében a költségvetés.

Karácsonyi vásár.

Zombor, december 12.

A jótékonyág, az emberszeretet immár minden téren felveszi a harcot, hogy sziv és ész alkotta törvényeivel az ideális és reális téren is nagyhatalommá legyen.

Mig a böles államférfiak jól kivészekedik magukat, haragot és gyűlöletet támasztanak, aztán régi jó hazai szokás szerint rákezdenek a panaszkodásra és siránkozásra: a kormányt, a törvényt, a közigazgatást, szóval mindent, ami kezük ügyébe esik, okozzák, amikor látják, hogy úgy társadalmi, mint gazdasági téren a humbug mindinkább terjeszkedik: addig a nők a szeretet és lelkesedés melegével kitartóan haladnak előre. Az enyhe szellő egy új fuvalmat árasztott közöttünk: dobogásba hozta szivünket, ma-

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestője és kémiai tisztító intézete Zomborban.

282-50-22

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

gasan fellobogtatva bennünk hazafias érzelmeinket riadó szavával: *Mentsük meg a hazai ipart!*

Nem célunk dicshimnusz zengeni afölött, amit magasztosnak ismerünk el valamennyien, de célunk az, hogy ezen riadónak városunk falai között, — szűkebb hazánkban talajt teremtsünk.

Ezt a szent célt szolgálja a Tulipán Szövetség Magyar Védő-Egyesület leányszakosztálya által rendezett karácsonyi vásár, amelyet *Koczkar* Adrienne díszelnök lelkes közreműködésével *Jovánovics* Leona urleány tegnap délelőtt 11 órakor nyitott meg a város közönségének *óriási részvétele mellett.*

Igazán megdöbbentő az a közöny, a melyet városunk közönsége nemcsak minden humánus eszme, de a nagy nemzeti célok elérése iránt megindított mozgalmakban is tanusít.

A mai súlyos pénzügyi helyzetben keresnők talán az okát ezen részvételestégnek, ha a multak szomorú tapasztalatai az ellenkezőjét nem bizonyítanák. Bármilyen hazafias ügy hívta sorompóba Zomborban a közönséget, általában rideg visszautasításra talált.

Egyesületeink által rendezett jótékony előadások vagy nemzeti hősök szoboralapjára adott hangversenyek — deficittel záródnak. A mozgófénykép előadásokra, cirkuszi hőbortokra, tarka színpadi frivolításokra szükséges pénzügyet bárholman előteremtik, de komoly nemzeti ügyért fabatkát sem áldoznak. A város vezető emberei, a törvényhatósági bizottság, a hivatalnoki kar tagjai mind-mind távol voltak.

Jelen voltak mint látogatók Fernbach Károly főispán, Vértesi Károly a Rákóczi szoborbizottság elnöke, dr. Závodszy Levente, Rác Soma tanárok, dr. Radványi és Aradi tanfelügyelők, Alföldi László, Karsay Elemér, Knopping Antal, Tomcsányi Aladár a „Bácska” tudósítója és Zabik László háziipari felügyelő. A megnyitás után érkeztek dr. Henneberg Géza, dr. Jovánovics József, dr. Zátonyi Dezső és dr. Gaál István. Részletes tudósításunk itt következik.

Ha a teremtésnek még egyszer paradicsomra lessz szüksége, bizonyára a vármegyeháza nagytermében nyüzsgő, gyönyörű asszony és leánysereget veszi mintául. Balsamos illat tölti be a levegőt, a szív és lélek tele kéjjel és mámorral gyönyörködik a teremtés remek alkotásaiban. A háziasszonyok utmutatásai alapján ügyes kézzel rendezgetik az elárúsító leányok a kereskedők által beadott tárgyakat, vágyteli pillantásokat vetve a bejárat felé, hogy a betévedt vásárló zsebéből mosolylyal, szép szóval kiragadják a megszorult piculákat. Mindenütt fény, pompa és ragyogás, amerre csak a szem tekint. Csupa előkelőség, csupa méltóság.

Tarka színpompában fekszenek végig az asztalokon az izléssel elrendezett tárgyak. Megtalálni itt mindent, amivel a szeretet ünnepén edescinket megörvendeztetni akarjuk. Gyermekbábuk, csillogó nyaklánc, fáskosár, virág, olajfestmény, esőrgő, fa-ló, számár hajlítható nyakkal és fejjel, átalakítható vig, bus, esőkönnyös, kíváncsi számárra, gyémántgyűrű, cukorka, likőr, sör, amellet olcsó minden, hozzá a pogácsát ingyen adják. Délutánonként sétatangverseny, tombola, roulette, planéta, ürmös, bok szivar, pezsgő, cigaretta.

Pénteken a karácsonyi vásár utolsó napján a sétatangverseny keretében a T. Sz. M. V. E. agilis titkára Szondi Pista, hogy

közönséget vonzon, fővárosi művészekkel fog bemutatni egy-két Willand paródiát. Mi hisszük, hogy ha a vásár nem is, de ez az életről való eszme a termet zsufolásig meg fogja tölteni.

Ajánljuk a nagyérdemű közönség figyelmébe pénteket. Olcsó vásárlás, halálíg tartó kacagást rejt a méhében.

A vásár sikere érdekében az oroszlanrész *Koczkar* Adrienne díszelnököt és *Jovánovics* Leonát, a leányszakosztály elnökét illeti. Az ő buzgó és odaadó munkálkodásuknak köszönhető, hogy ez a szép vásár létesült. Most pedig a nagyközönségen mulik, hogy deficittel ne záródjék.

Délután már többen tolongtak a vásárban. Az érkező vendégeket *Koczkar* Adrienne és *Jovánovics* Leona fogadták lekötéllező szeretetreméltósággal. Remek csokorral lepték meg *Fernbach* Károlyt, aki midőn a díszelnök kalauzolója mellett a terembe lépett, felcsendült a Rákóczi-induló varázsos dallama.

A közös- és honvédtisztikar is majdnem teljes számban megjelent a délutáni sétatangversenyen.

Fernbach Károly főispán halom számra vásárolta a tárgyakat, ez némi forgalmat biztosított a már-már kedvetlen elárúsítók körében.

Az elárúsítás körül fáradoznak:

A babaosztálynál: Háziasszonyok: *Trischler* Gyuláné, *Michailovics* Kornélné, dr. *Danning* Ádámné. Leányok: *Donoszlovics* Erika, *Freund* Elza, *Kaich* Erzs, *Mayer* Riza, *Popovits* Milla, *Predragovits* Lincsi, *Vojnits* Ilonka.

A játékosztálynál: Háziasszonyok: Dr. *Buják* Józsefné, *Linczinger* Gyuláné, *Tárczay* Pistáné, *Krudy* Gézané, *Gyurisits* Györgyné. Leányok: *Horváth* M., *Knipl* Terus, *Szalay* Margit, *Sztojsits* Piri, *Veszely* Etelka.

A díszítálynál: Háziasszonyok: Dr. *Scheer* Árminné, *Hennings* Frigyesné, dr. *Feles* Adolfné, dr. *Frank* Mihályné. Leányok: *Bergmann* Piri, *Hoffmann* Bözsi, *Kozma* Irén, *Purmann* Aranka, *Radány* Ella, *Szlávy* Ilonka.

A cukorkaelárúsításnál: Háziasszonyok: Dr. *Bruck* Árminné, *Schöffler* Józsefné, *Tárczay* Pistáné, *Scherer* Rezsőné. Leányok: *Goldmann* Ella, *Hajnal* Ida, *Preszly* Nelly, *Steiner* Erzs, *Szlávy* Erzs.

A kosárosztálynál, — ez a legveszedelmesebb a fiatalemberekre: — Háziasszonyok: *Komáromy* Gyuláné, *Magassy* Antalné, *Szauer* Sándorné. Leányok: *Falcione* Blanka, *Heintz* Viki, *Józits* Irénke, *Pekánovits* Mariska, *Ratkó* Baby, *Veszely* Etelka.

A kézimunkaosztálynál: Háziasszonyok: Dr. *Scheer* Árminné, *Grüner* Fülöpné, dr. *Feles* Adolfné, dr. *Frank* Mihályné. Leányok: *Jusits* Margit, *Matzitz* Anna, *Pekánovits* Katica, *Radány* Ella, *Zombory* Erzs.

Könyveknél: Háziasszonyok: Dr. *Radvány* Ruttkay Emma, *Magassy* Antalné, dr. *Scheer* Árminné. Leányok: *Abelesz* Zsófi, *Gräff* Margit, *Hoffmann* Ilonka, *Oblát* Erzs, *Semidt* Margit, *Stern* Ella, *Vértesi* Beba.

Roulettenél: Dr. *Fratricevits* Jánosné, *Konyovits* Antal.

Tombolánál: *Trischler* Giza.

Szerencsekeréknél: Dr. *Bruck* Árminné, *Schöffler* Józsefné.

Buffet-ben: Háziasszonyok: *Tárczay* Pistáné, *Trischler* Giza, dr. *Grüner* Fülöpné, dr. *Buják* Józsefné, *Komáromy* Gyuláné. Leányok: I. nap: *Freund* Elza, *Preszly* Nelly, *Popovits* Milla, *Radány* Ella, *Hoffmann* Böske, *Ratkó* Baby. II. nap: *Donoszlovics* Erika, *Jusits* Margit, *Steiner* Erzs, *Mayer* Riza. III.

nap: *Vojnits* Ilonka, *Sztojsits* Piri, *Kozma* Irén, *Pekánovits* Mici, *Szlávy* Erzs, *Abelesz* Zsófi.

Árukat adtak: *Goldfahn*, *Stein*, *Bikar*, *Baich*, *Szabó* N. Péter, *Stebler* Antal, *Keszler* Dezső, *Pock*, *Szuepek*, *Tápay*, *Schön*, *Kollár*, *Spitzer* Sándor, *Topálovits*, *Gazdasági* Egylet, *Árucarnok*, *Medve* Drogeria, *Bozsanszky*, *Resch* és *Scherer*.

A kiállítás berekesztése után tánc lesz, mely alkalommal hideg ételekről *Horvátovits* Sztipó fog gondoskodni. — Ajánljuk a kiállítás megtekintését az iparos osztály figyelmébe, ha nem is vásárol, de tapasztalataira csak jó hatással lehet, ha a szakmájabeli különféle készítményeket megtekinti.

A karácsonyi vásár megnyitása alkalmával a következő távirat menesztetett a T. Sz. M. V.-E. igazgatóságához: „*Tulipán Szövetség Magyar Védő-Egyesület igazgatósága Budapest* A zombori Tulipán Szövetség Magyar Védő-Egyesület leányszakosztálya által rendezett karácsonyi vásár megnyitása alkalmából hazafias lelkesedéssel üdvözlö a igazgatóságot.” A T. Sz. M. V.-E. leányszakosztálya nevében *Jovánovics* Leona elnök.

Az igazgatóság a következő sürgönyvel köszönte meg az üdvözlést: „*Jovánovics* Leona *önagyságának a leányszakosztály elnökője Zombor*. A gyenge leány kezektől rakott, de a hazaszeretet izzó tüzebe összeforrasztott alap nemes törekvéseinknek igaz biztosítéka. Fogadják nemzeti vásáruk megnyitása alkalmából szerencsekívánatainkat és tiszteletünk kifejezését szívesen. T. Sz. M. V.-E. nevében gróf *Battyháni* Lajos elnök, *Dobiecki* Sándor ügyvivő-tanácos.” —r.

A képkiallításról.

A volt *Jakobsits*-féle sarokházban állította ki *Juhász* Árpád zombori földink egy-két gödöllői társával képeit. Aránylag kevés képet állított ki, de a kiállított képeken meglátszik, hogy *Juhász* Árpád hatalmasan fejlődött. Meglátszik rajtuk a nagy rajzbeli készség, melyet a magyar nép művészetének felvétele közben szerzett. Különösen szépek toll- és irónrajzai. De olajképei is színesek és erővel teljesekek; kiállított nagy gyümölcs csendélete kiválóképp megtekintésre méltó. Nagyon hangulatosak a legutóbbi hóesés alkalmával festett téli tájképei. Ilyen tárgy képeket eddig egyáltalán ki nem állított; annál meglepőbb a nagy természet ismeret és a technikai készség, melylyel e téli képeket oly hangulatosan megfestette.

Undi *Carla* akvarell képeket és néhány pasztell állított ki. Akvarelljei — az újabb mindnagyobb tért hódító akvarell festészet igen figyelemre méltó termékei. Sajátos egyéni jelleg ömlik el rajtuk s épen ez emelte az igen fiatal festőművésznőt akvarell festőink legjobbjai közé. Leginkább kalotaszegi tájképeket állított ki s szinte jól esik szemünknek látni az eleven színekkel megfestett magyar házikókat. Nagyon szép kép a segesvári csatásikot feltüntető tájképe. Undi *Carla* neve az iparművészet körében is jól ismert, ebből a körből néhány kosztüm tanulmányt állított ki. A legtökéletesebb képirási mód: a pasztell festészet köréből is állított ki néhány nagyon frissen, nagyon színesen készített őszi tájképet.

Frey Vilma mákói képei sajátos dekoratív jellegükkel válnak ki, anélkül azonban, hogy ez a dekoratív jelleg a képszerőségnek ártana, sőt épen a képszerőséggel

iry, Kozma
zsi, Abelesz

Stein, Bikár,
ntal, Keszler
hón, Kollár,
asági Egylet,
Bozsanszky,

n tánc lesz,

Horvátovits
Hjuk a kiállít-
ztály figyel-
pasztalataira
szakmájabeli
inti.

egnyitása al-
menesztetett
ához: „Tuli-
yesület igaz-
ori Tulipán
sület leány-
karácsonyi
hazafias lel-
ságot.“ A T.
lya nevében

ező sürgöny-
st: „Jováno-
nyszakosztály
ány kezektől
zzó tűzbe
tőrekvéseink-
ják nemzeti
ól szerencse-
kifejezését
névében gróf
eckei Sándor

—r.

ól.

zban állította
dink egy-két
g kevés képet
en meglátszik,
an fejlődött.
beli készség,
ének felvétele
pek toll- és
ések és erővel
es csendélete
Nagyon han-
almával festett
épeket eddig
ál meglepőbb
a technikai ké-
et oly hangu-

ket és néhány
— az ujabban
arell festészet
Sajátos egyéni
ez emelte az
arell festőink
otaszegi tájké-
k szemünknek
festett magyar
egesvári csata-
Carla neve az
mert, ebből a
ányt állított ki.

l: a pasztell
néhány nagyon
t ősz tájképet.
pei sajtáságos
ki, anélkül
jelleg a kép-
képszerőséggel

és természetességgel egybeolvadva valami sa-
játos egyéni jelleget ad képeinek, melyek
amellett színben is igen erős és élénk tónu-
súak.

Frey Ella új oldaláról mutatkozott be:
tájképeket állított ki, még pedig szintén
akvarelleket. Képei nagy gondtal vannak meg-
rajzolva, levegősek s üde színűek. Akvarell
csendéletei talán még szebbek, mint voltak
olajképei. Néhány bársony- és faégetéses ipar-
művészeti tárgya is igen sikerült szép munka.

A tárlat még csak egy-két napig áll a
közönség rendelkezésére. Vasárnap, 15-én
már bezárul. Akit érdekel földieink művészi
fejlődése — ez iránt pedig érdeklődni kell —
s aki értékes és mégis olcsó karácsonyi ajándé-
köt óhajt, az ne mulassza el a tárlat meg-
tekintését. A képek igazán poton áron kap-
hatók s ha valaki még annyit sem volna
képes maga megerőltetése nélkül áldozni
érettük, a művészek készek még azon alul is
lehetővé tenni, hogy mindenki szerezhessen
legalább egy képet magának. Már eddig is
több kép elkelt. Özv. Fernbach Antalné Un-
dinak egy kalotaszegi szobáját, dr. Pastrovits
János ugyanannak egy kalotaszegi virágos
kertjét és Juhásznak egy téli tájképét, Fal-
cione Sándor ugyancsak Juhásznak egy téli
tájrészletét, Matkovits Béláné Frey Ellának
hódsági házikóját és udvar részletét, Geyer
Péter ugyanannak egy nagyobb csendéletét
sat. vette meg. Hisszük, hogy a két utolsó
nap bizonyoságot tesz majd arról, hogy a
korábbi gyér látogatás nem a művészet iránti
érdeklődés hiányából eredt.

H i r e k .

Mikor én elmentem . . .

Mikor én elmentem,
Sirt az egész utca,
Apróka gyermekek
Csókot hintettek
Távozó utamba . . .

Mikor én elmentem,
Falevele hullott,
Tán sohsem felejttem
Azt az integető,
Hullongó falombot . . .

Mikor én elmentem,
Fehér leányszobám
Minden szép emléke
Mintha szemrehányón
Nézett volna reám . . .

Mikor én elmentem . . .
— De minek beszélek?
Te vittél magaddal
S mosolygva köszöntött
Ez a kicsi fészek . . .

Ölő karodban
Mindent elfelednék:
Fájó könnyet, árnyat,
Csak ne láttam volna
Keservesen sírni
Az édes anyámat . . .

Dr. Radványné Ruttkay Emma

Kinevezés. A király Szabó József
zombori kir. járásbíró a VII. fizetési osztá-
lyba sorozott kir. járásbíróvá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közokta-
tásügyi miniszter Kontarik Gyula okleveles
tanítót a kölpényi állami elemi népiskolához
rendes tanítónak nevezte ki.

Pártvacsora. A zombori Független-
ségi Kör helyiségeiben 1907. december 14-én,
szombaton fél 8 órakor társasvacsora lesz,
melyre a tisztelt tag urak, családjuk és ven-
dégei tisztelettel meghívótnak. Egy teríték
ára 1 korona 60 fillér. Jegyek a köri helyi-
ségben, Pein Adámnál, Sztrilich Zsiga és
Mayer István kereskedéseiben kaphatók leg-
később december hó 13-án déli 12 óráig.
Zombor, 1907. évi december 10-én. A vizsgai
bizottság nevében: Vértési Károly, bizott-
sági elnök.

Tanügyi hírek. A vallás- és köz-
oktatásügyi miniszter tudatta az egyházmegyei
hatóságokkal, hogy az 1908. évi költségvetés
terhére negyven új segédtanfelügyelői állás
szervezését határozta el s azt is közölte,
hogy ez állásokat első sorban most működő
tanfelügyelői töltnökkel, másodsorban
pedig népiskolai tanítókkal fogja betölteni.
Addig is, míg a költségvetés életbelép, a
különböző polgári iskolák igazgatóiból és más
tanügyi szakférfiakból harminc iskolátogatót
nevezett ki. Az 1907. évi XXVII. t. cikk ér-
telmében jogosult fizetéses korpótlék iránti
folyamodványok határidejéül az 1908. évi
március hó 15-ike olyan feltételek mellett
tűzött ki, hogy amely iskolaszék addig a
folyamodványt be nem nyújtja, annak állam-
segély az 1907. évre már nem utaltatik, vagy
a tanítók ezen kiegészítést 1907. július hó
1-től ugyanez év december 31-ig elvesztik s
csupán 1908. január 1-től fog számukra akár
fizetékieskiegészítés, akár korpótlék kiutaltatni.

Orvos választás. Csávolyi tudósi-
tónk írja: Csávoly, Felsőszentiván, Rém,
Tatabáza és Mátétele községekből álló kör
egy körorvosi állást képezett: a sok éveken
át volt körorvos Hegyesy Benő még január-
ban leköszönt állásáról, mely állás mindedig
nem lett betöltve. A megye az eddigi kör-
orvosi kerületet olyképp osztotta be, hogy
Csávoly, Felsőszentiván és Rém községek egy
kört képezzenek és az orvos fizetését is 1000
koronáról 2000 koronára felemelte, 1 kor.
nappali és 2 kor. éjjeli látogatással. Ezen
állásra is csupán két pályázó jelentkezett,
kik közül a megtartott választás alkalmával
az érdekelt községek kiküldöttjei egyhangulag
Munkácsy Eleket választották meg, aki már
néhány hét óta a lakosság megelégedésére
folytatta magánygyakorlatát Csávoly községében.

Tűzoltó ügy. Bács-Bodrog vármegye
tűzoltó szövetsége vasárnap délelőtt 10 órakor
Vojnits István alispán szövetségi elnök
elnöksége alatt Zomborban választmányi ülést
tartott. Ezen az ülésen választották meg a
járás és megyei tűzfelügyelőket. Megválaszt-
ottak: Bajai járás és város Gardalits Lajos,
zombori járás és város Szigeti István, apatini
járás ifj. Becker Ferenc, hódsági járás Ertl
István (Bács), palánkai járás Büchler Róbert,
ujvidéki járás és város Polyt György, kulai
járás dr. Ormay Kálmán, topolyai járás Limbek
Pál (Kishegyes), zentai járás és város Popovits
György (Óbecse), óbecsei járás Osztrogonác
Ferenc, zsabylai járás Vukov Jakab, a bács-
almási járásban ideiglenesen Osztrogonác
Ferenc óbecsei alparancsnok, a titeli járásban
ideiglenesen Polyt György ujvidéki alparancs-
nok, központi illetve vármegyei tűzfelügyelővé
pedig Zanbauer Ágoston ujvidéki parancsnok
választott meg. Ezek a megye területén a
tűzoltó testületek szervezési és ellenőrzési
munkálatait fogják végezni.

Elmaradt gazdaértekezlet.
A f. hó 8-án Szentfűlöpön tervezett gazda-
gyűlés közbejött akadályok, valamint Latino-
vits Pál elnöknek a megjelenésben való aka-
dályoztatása folytán, a jövő év első hónapjára
halasztották. A gazdagylés munkatervezete
és meghívója annak idején közölve lesz.

Községi gazdakör Körtésen.
A községi gazdakör megkeresése folytán a köz-
ségi gazdakör megalakítása céljából a Bács-
Bodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület Inhoff
József titkárt küldte ki folyó hó 8-án a hely-
színére. A gazdaközönség tekintélyes számban
gyülekezett össze az ottani népiskolában.
Inhoff tisztelesen vázolta a gazdasági egyesü-
let törekvéseit, hangoztatta a gazdaközönség
fontosságát és ismertette mindazon
előnyöket, amelyeket az egyesület tagjai ma

már élvezhetnek. Beszéde végén a jelentke-
zett tagokat a megalakulásra hívta fel. Róth
Ádám kántortanító melegen ajánlotta a gazda-
kör megalakítását; tapasztalatból tudja, hogy
a község gazdái csak akként haladnak és
haladhatnak előre, csak akkor találják meg
gazdasági támaszukat, ha a vármegyei gazda-
sági egyesülethez csatlakoznak. A felolvasott
alapszabályokat a tagok egyhangulag elfo-
gadták. Tisztviselőikül a következők választ-
ották meg: Elnök Schira József közép; II.
elnök Zettele Antal öreg, titkár Róth Ádám,
pénztáros Rath Mihály, könyvtáros Hutflusz
Mátyás. A választmány tagjai: Lauth József,
Jung Ferenc, Feuerer József, Wolf Péter,
Zettele József közép, Zettele Mátyás, Jung
Antal, Géczy Sándor, Peller József, Deutsch
Ferenc, Schwemlein Mátyás, legid. Schira
Mihály. Számvizsgálók lettek: Virág Ádám,
Krisztmann János, Deutsch András. A gazda-
kör 80 taggal alakult. Sok sikert a körtési
gazdák vállalkozásához.

Értesítés. Akik az 1907. évi de-
cember hó 17-én megtartandó általános tiszt-
újításokon karzati belépő jegyeket óhajtának,
ebbeli szándékukat Vojnits István alispánnal
közöljék. — A bizottsági tagokat figyelmeztet-
jük, hogy esakis megküldött igazoló jegyűk
előmutatásával vehetnek részt a közgyűlésen.

Még a dohányt is! A húst, a tejet, a
vaját, a kenyeret, a zöldséget — nem bán-
juk, tessék csak drágítani! Elvégre ezt kibir-
juk, haldokolva is lehet élni. De a dohán-
nyunkat, a szivarunkat, aminek a bodor, kék
illatos vagy szürke, orresavaró füstjébe bur-
kolódva ezt a szomorú életet is rózsásnak
képzjük egy-két pillanatra, ezt már nem
engedjük. Pedig a finác minisztérium felől
mind határozottabb formában jön a vészir,
hogy a dohánynak is fölemelik az árát jövő
esztendőre 5—10 perccenttel. A Havanna
szivarok nem esnek majd kétségbe, ezt egé-
szben bizonyosan tudjuk. De aki az olcsóbb
szivarhoz vagy dohányhoz van odanöve a
szíve vérevel, azoknak a fogcsikorgatását már
messziről is halljuk. Persze hiába csikorog-
nak ezek a fogak, az állammérleget, ugy-
látszik, már csak a dohányval lehet meg-
menteni.

Választmányi ülés. A Bácsbod-
rog Vármegyei Gazdasági Egyesület e hó
16-án hétfőn d. u. 3 és fél órakor az
Egyesület székházában igazgató választmányi
ülést tart a következő tárgysorozattal: 1.
Mult ülés jedyzőkönyvének bemutatása. 2.
Tagsági ügyek. 3. Latinovits Géza ügyv. elnök
lemondása. 4. Tiszteletbeli tagok választása.
5. Igazgató jelentése az egyleti tevékenység-
ről. 6. Földmívelés- és kereskedelemügyi mi-
niszterium leiratai. 7. ÖMGÉ és társesü-
letek atiratai. 8. Hatóságok atiratai. 9. Egye-
sület folyó ügyei. 10. A Bácsbodrog Várme-
gyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és
Értékeztető Szövetkezetével kapcsolatos ügyek
bejelentése. 11. Esetleges indítványok. 12.
Két jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.

Százkoronás aranyak. Nemsokára új arany-
pénz lesz forgalomban. Jóval na-
gyobb az eddig forgalomban levőknél s így ter-
mészetesen nagyobb értékű is. A pénzügyimi-
niszter ugyanis felhatalmazást kapott a tör-
vényhozástól, hogy százkoronás aranyakat
verhessen. Ennek következtében az 1908-ik
esztendőben százkoronás aranyak is lesznek.
Mindössze ezer darab készül. Huszkoroná-
sokból 595.000 drbot vernek 1.190.000
korona értékben s tizkoronásokból 200.000
darab 2.000.000 korona értékben. A husz-
koronás aranyok közkedveltségét jelenti, hogy
ebből a pénznemből a jövő évre ilyen nagy
mennyiséget vernek.

Kiszurta a szemét. Misiák József
13 éves szabadkai napszámos fiával súlyos
baleset történt tegnapelőtt délben a baromfi-
kivíteli telepen, ahol többi társaival együtt
ebédelt. Étkezés után a munka kezdetéig a
fiatal munkások ugrándoztak és játszadoztak.
Misiák a nyitott bieskával kezében ugrás
közben megcsuszott és oly szerencsétlenül
esett el, hogy a kés pengéje éppen a szemébe
fúródott. A baleset áldozatát a mentők vették
ápolás alá, de szemévilága aligha lesz meg-
menthető.

Időjárás karácsonyra. Meteor írja, hogy a közelebbi napok még mindig csapadékos időt hoznak. Lehet, hogy hamarosan havazni fog, de a hó még nem lesz állandó. A tulajdonképeni telet bevezetni a 23. esetleg a 31-ki esőpontok vannak hivatva, de ezek is csak azon esetre, ha megelőzőleg a Napon erősebb ciklonos hatások érvényesülnek, úgy hogy nagyobb kitörések esetére fekete lesz a karácsonyunk, amely esetben már csak a jövő év január havának közepén áll be oly hideg, amit valódi téli hidegnek nevezhetünk. Ha a télnek ezen tulke-ese bekövetkezik, akkor a valódi tavasz beállása is nagyon késni fog, ami a tavaszi vetésekre és mezei munkálatokra igen hátrányos leend. Azért igen jól tették azon gazdák, akik a téli hónapokba mélyen belenyúló őszi időt felhasználták arra, hogy földjeiket őszi terménnyel vetették be, sőt még ezután is helyesen járnak el, ha az alkalmas napokat felhasználják erre, mert igen nagy a valószínűség, hogy a jövő évben sokkal jobban fog az őszi, mint a tavaszi vetés fizetni, miután aligha lesz ez kellő időben elvégezhető. December hónap még hátralevő esőpontjai: 14, 19, 22, 23, 28 és 31-re esnek.

A posta figyelmeztetése. A zombori posta- és távirtdahivatal főnöksége a következő közérdekű sorok közlésére kérte fel lapunkat: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a karácsonyi és újévi forgalom közeledtével a postahivatalokat újból figyelmeztette, hogy a fogyasztási adóvonallal kerített városokba, köztük kivált Budapestre szülő oly esomagoknál, amelyek fogyasztási adó alá eső cikkeket tartalmaznak, a tartalomnak úgy a szállítólevélén, mint a burkolaton a fogyasztási adó kirovására alkalmas módon minőség és mennyiség szerint való részletes nyilvánítását kívánják meg.

Sikkasztás a Máv. fogyasztási szövetkezetnél. A magyar királyi államvasutak az alkalmazottak számára május elsején fogyasztási szövetkezetet létesített Szabadkán. Az igazgatóság a szövetkezet raktárának vezetésével ifj. Végh Sándor gyimesi illetőségű kereskedőt bízta meg. Végh Sándor szorgalmas és buzgó tisztviselő volt, s úgy felettes hatósága, mint a vásárló közönség meg volt vele elégedve. Végh Sándornak, aki Budapestről jött Szabadkára, még a fővárosban sok adóssága volt. A hitelezők, mikor megtudták, hogy Szabadkán állást kapott, egyszerre megrohanták. A biztosítási és kielégítési végrehajtások napirenden voltak nála. Fizetését több oldalról letiltották. Mikor egy-egy letiltás érkezett fizetésére, a máv. igazgatóság mindannyiszor szigorú hangu rendeletben szólította fel, hogy rendezze ügyeit, oldassa fel fizetését a letiltás alól, mert különben elbocsájtják. Minthogy Végh száz koronás havi fizetéséből nem volt képes a sok végrehajtási költséget fedezni, a szövetkezet pénztárába nyult. Tegnapelőtt az igazgatóság kiküldöttje váratlanul rovanosolást tartott a szövetkezetben. A kiküldött megállapította, hogy a pénztárból 402 korona hiányzik. Végh arra a kérdésre, hogy hol van a pénz, azt vallotta, hogy saját céljaira használta azt föl. A rovanosoló kiküldött feljelentése folytán a rendőrség letartóztatta Véghet. Az igazgatóság kiküldöttjei most az irányban folytatják a vizsgálatot, hogy Végh a raktárt nem dézsmálta-e meg.

Gyilkos ivócimborák. Jánoshalma községben vasárnap éjjel gyilkos merénylet történt. A merénylet áldozata Faddi Sándor 38 éves munkás. Vérbefagyva, összezuzott koponyával holtan találták a kora reggeli órákban a járőrelők. A nyomozás eddigi adatai szerint Faddi vasárnap este néhány cimborájával borozgatott egyik koresmahelyiségben, honnan a társaság tagjai együtt indultak el. Valószínű, hogy utközben összekülönböztek s Faddi egyedül védhette álláspontját, mert holttesten több baltól eredő ütés nyomai láthatók. A koponyáját valósággal szétverték. A baleseti járásbíróság vizsgálóbírája vezetésével a esendőrség nyomoz s valószínű, hogy a tettesek rövid időn belül kézrekerülnek.

Gazdasági egyesületünk téli munkarendje. A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület a tél bekövetkezte folytán a múlt hét folyamán megkezdte téli munkarendjét. Inhoff József egyesületi titkár folyó hó 5-én Vaskuton, 6-án Garán és 7-én Gádoron az egyesület fiókjait képező gazdakörökben a mesterséges baromfikeltetésről tartott előadást és az egybegyűlt tagokkal az egyesület téli munkarendjét megállapította. Kiséretben volt Herczeg, az eszéki cukorgyár-répa felügyelője, aki a cukorrépa termeléséről tartott előadást és a termeléssel foglalkozókkal a helyszínén meg is kötötte a szerződéseket, vele volt továbbá Schaffer Viktor, a gazdák biztosító szövetkezete titkára, aki a szövetkezeti biztosításról tartott előadást és a biztosítások felvételét a helyszínén nyomban meg is kezdte.

Megölte a kapuszlop. Malagurszki Erneszt né szabadkai földbirtokos tegnapelőtt hajnalban felkelt, hogy fiát kiküldje a szállásra. A fia befogott a kocsiba, indulni készült. Anyja kinyitotta előtte a nagykaput. Az egyik kapuszárnyat Malagurszkiné tartotta, a másikat a bérése, várva, hogy a kocsí kimenjen a kapun. Amint a lovak az udvarban megindultak, kint az utcán egyszerre kutyaugatás hallatszott. A kutyaugatástól megbokrosodtak a lovak, s vágatni kezdtek. Amint a vágató lovak a kocsival a kapu mellett rohantak el, a kocsí saroglyája beleakadt a kapufélfába. A lovak oly erővel rántották magukkal a kaput, hogy nemesak a kapufélfát szakították ki, hanem kidöjtötték a kapuszlopot is. A kidülő köoszlop maga alá temette Malagurszki Erneszt né, akinek fejét valósággal szétzúszták a téglák. Mire kivonszolták a törmelék alól, már nem volt élet benne.

Állat az emberben. Báthory Ferenc asztalossegéd mintegy 4 héttel ezelőtt rokonaihoz ment látogatni, kiknél egy másik rokonuk, Szabó Mariska 6 éves leánya időzött. Kevés lévén a hely. Báthory a kis Szabó Mariskával egy szobába és ágyba került, amit a bestiális ember arra használt fel, hogy a leánykán állatias merényletet követett el. A leánya csak a napokban mondotta el a vele történteket szüleinek, mire panaszukra az újvidéki rendőrség Báthoryt letartóztatta és a törvényszéknek adta át.

A böllér balesete. Böllér nevezet alatt azok a munkások értetnek, kik ilyenkor télviz idején a disznók leszarásával foglalkozván, nélkülözhetetlen kellekei a jól felszerelt disznótornak. Ilyen böllér Vujkovits Félix huszonegy éves legény is, ki fiatal kora dacára olyan szakismerettel bír mesterségében, hogy a szabadkai sertéshuskiviteli részvénytársaság telepén alkalmazták. Vujkovits azonban egy kis baleset érte: amikor szakavatott kézzel egy megenni való disznót akart agyonszurni, a késsel ujjait vágta le, úgyhogy a mentők kötözték be sebeit.

A megrágult gyógyszerek. Mar hetek óta kísértget a gyógyszerek megrágulásának a híre. Most valóra vált. A belügyminiszter becsátotta ki azt a rendeletet, mellyel megengedi a gyógyszerek és a gyógyszeres üvegek árának emelését. Helyes, nagyon helyes. Ha az egészségesek mindent drágábban fizetnek, fizessék a betegek is.

Az anya halála. Balogh Imréné óbecsei asszony e hó 4-én gyermeket szült. A szülésnél nem a tudósnő, hanem csak egy jólelkű szomszédasszony működött közre. E közreműködés folytán Balogné a szülés után oly beteg lett, hogy be kellett szállítani a szabadkai kórházba, ahol azonban nem lehetett rajta segíteni, mert a szegény asszony rövid kislódás után kiszenvedett. A boncolás megállapította, hogy Balogné halálát a nem szakavatott segédkezés és gyermekági láz okozta.

Legnemesebb karácsonyi ajánlás: Családunk javára szülő *életbiztosítás*, minőt a legkülönfélébb módozatok szerint ajánl: *Bárány Lipót és fia* a Triesti ált. biztosító társaság (Generali) helybeli képviselője.

Színház.

Színházunk köztiszteltetnek örvendő direktora a bemutatókkal nem fősvénykedik. Társulata f. hó 9-én, hétfőn Molnár Ferenc **Ördögét** adta elő, amelyet tagadhatatlan érdeklődéssel várt a közönség.

Nem is csoda! A darab mottója, alapeszméje, az emberi szenvedélyekből táplálkozó bűn oly régi, mint fajunk. Ez ellen küzd az emberiség évezredek óta, de kiirtani nem bírja, nem is bírhatja, hisz' egyéni mi-voltunknak annyira része, sőt emberibb tulajdonsága, mint az erény.

Képviselője a bukott angyal, az ördög, a hűnös képzelet, melyet a vértől hajtott szenvedélyes vágy táplál. Valami emberi, de énünk szellemi részéből, amely hatalmasabb, mint a convencionalis szokás, velünk s bennünk él, s hatalmának kényszerülve hódolunk.

A szereplők nehéz feladatra vállalkoztak. Remete Géza a legjobb erejét adta a Hegedüs Gyulára szabott Ördög alakításához, törekvése, játéka, méltánylandó is, bár kelleténél több volt benne az emberi. Jászay Olga különben ügyes, választékos játékát néhol kifogásolhatjuk; hol kevés volt benne az élet (I. felv.-ban a pamlagon), hol meg elszette (a levélírást a II. felv.-ban). Haraszi Selyem Czinkája elég jó volt, Gózon Béla Jánosa azonban kissé szögletes, Heltai pedig kissé hideg.

Kedden a régi jó idők egyik darabját elvezette a közönség: Csiky Gergely **Cifra nyomoruság**-át, melyben eszményi kép gyanánt látjuk megtestesülve az önhibáján kívül zavarokkal küzdő becsületet és a csalódásban is hitvestársa boldogságára gondoló szeretetet. A szereposztás azonban — sajnos — nem volt teljesen megfelelő. Remete azért, mert jó Ördög, nem okvetlenül jó Bálnay is. Minden elismerésre méltó igyekezete kárba veszett: nem volt képes leplezni alakjának erőtlenségét, ha a hellyel-közzel volt is egy-egy sikerült részlete. G. Dulich Mariska (Bella) alakításában volt kedvesség, de nem volt lelek. Az egyenetlen kidolgozás hibájában szenvedett Jászay Olga Esztere is. Jó volt Csolnakossy Csomá-ja és Haraszi (nem pedig Papp Ilonka) Mézesnéje. Végül adjuk tudtára mindenkinek, akiket illet, hogy több gondot fordítsanak az öltözködésre, mert különben, mint a példa mutatta, könnyen meg-esik a toilette-hiba.

Szerdán a jó Konti papa **Királyfogása** került színre. Ismerős, kedves melódiák hangzottak fel a színen, s dicséretül mondhatjuk, nemcsak a szólók, hanem általában a karénekek is jók voltak.

Az est sikerében főrésze van Kaposy Józsa temperamentumos játékának, csengő szopránjának, Gáthy imponáló Radzivil hercege kellemes baritonjának, Csanádi Irma félenk Idájának s szerelmes Amadiljának (Telekán), Polgár Károly és Remete Géza sikerült duumviratusának, az ármányos német s muszka követnek (Heltai és Gózon Gyula), valamint Kárpáthy Katának s Kabos Gyulának.

y.

Szerkesztői üzenet.

G. S. Bulkeszi. Igen lekötelezne bennünket, ha lapunkat Ön képviselné. Meg vagyunk róla győződve, sem ellen, sem rokonszenven vezetni nem fogja és tárgyilagos tudósítást kapunk. Öszinte üdvözet.

Vendéglő átvétel.

Alulírott van szerencsém a nagy-
érdemű közönség szives tudomá-
sára hozni, hogy Zomborban, a Jókai-
térön (Vadászkürt mellett) levő

„POKOL” VENDÉGLŐT

átvettem és azt személyes vezetésem
mellett tovább folytatom.

Naponta friss sörcsapolás!

Meleg és hideg ételek!

Kitűnő borok!

Vendégszobák mérsékelt árak mellett!

Egyesületeknek mulatságok rendezésére az eme-
leti termek állnak rendelkezésre!

Legfőbb törekvéssel oda fogok
hatni, hogy nagyrebecsült vendé-
geimnek a legnagyobb megelége-
dését kiérdemljem. Ennek reményében kérem a nagykö-
zönség szives pártfogását, maradok
kiváló tisztelettel

Hanzmann Ignác,

3-3 a Pokol vendéglő bérője.

1415/1907. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur
rendeletére a bédai Dunaág alsó torkolatánál
lévő elzárómű kiegészítését célzó munkálatok-
hoz szükséges

45 m³ földmunka,

6620 m³ elsőosztályú kincstári kő szállí-
tásának és beépítésének, valamint

3700 m³ rostált bányakötörmelék be-
szerzésének, szállításának és beépítésének
vállalatba adása céljából a zombori m. kir.
folyammérnöki hivatalnál **1907. évi decem-
ber hó 28-án délelőtt 1/2 11
órákor** zárt ajánlati versenyárgyalás fog
tartatni.

A zombori m. kir. folyammérnöki hiva-
tálnál megszerezhető ajánlati iven kiállítandó
és az ajánlati feltételeknek megfelelően fel-
szerelendő ajánlatok a jelzett nap délelőtt 1/2, 10
órájáig alulírott hivatalnál nyújtandók be.

A végrehajtandó munkálatok terve, a
kötendő szerződés és annak kiegészítő részét
képező általános és részletes feltételek, vala-
mint az ajánlati feltételek a zombori m. kir.
folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Zombor, 1907. évi december hó 9-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

6171/1907. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kula nagyközségben lemondás
folytán üresedésbe jött és 100 korona
évi fizetéssel javadalmazott szülész női
állásra ezennel pályázatot hirdetek s
felhívom pályázni óhajtokat, hogy sza-
bályszerűen felszerelt folyamodványukat
hozzám 1907. évi december hó
23-ig annál is inkább nyujtsák be,
mert a később beérkező kérvényeket
figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1907. december 8.

S Z T R I L I C H,
főszolgabíró.

2-1

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBE

Bittermann Nándor és Fia

☒☒ kő- és könyvnyomdája ☒☒

ZOMBORBAN,

☘☘ a vármegye palotájában. ☘☘

Megrendelések a legrövidebb
idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron
szállítanak.

*

☒☒ Községi nyomtatványokból ☒☒

☒☒ nagy raktár. ☒☒

*

60-8

Telefonszám: 18.

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és NYERSOLAJLOKOMOBILOK

RUNDLÖF SZABADALMA!

Ezernél
több
üzemben!

Ezernél
több
üzemben!

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.

Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, — a por elől védve van.
Keszéletes nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet.
Pénzügyi felügyelet nincsen — bármely üzemhez és bárhol használhatók.
Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. — Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.
Szakszerű felvilágosításokkal, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TARSA gépraktar és műszaki iroda
BUDAPEST, V., Váci-körút 26. — Távirati cím „USZU” Budapest.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

„AGRARIA”
Budapest, Váci-ut 2.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Malomberendezések stb.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Levél-cím:

1416/1907. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a mocsos-sirinei Dunaszakasz megrongált szabályozási műveinek helyreállítását és kiegészítését célzó munkálatokhoz szükséges

9969.48 m³ elsőosztályu kincstári kő szállításának és beépítésének,

13050.0 m³ másodosztályu kő termelésének, szállításának és beépítésének vállalatba adása céljából a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál **1907. évi december hó 28-án délelőtt 10 órakor** zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál megszerezhető ajánlati íven kiállítandó és az ajánlati feltételeknek megfelelően felszerelendő ajánlatok a jelzett napon délelőtti 10 óráig alulírott hivatalnál nyújthatók be.

A végrehajtandó munkálatok terve, a kötetendő szerződés és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zombor, 1907. évi december hó 9-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

7195/1907. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Kunbaja községben megüresedett községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: 1600 korona készpénz fizetés s a természetbeni lakás felépítéséig 400 korona lakbér, továbbá 60 fillér nappali, 1 kor. 20 fillér éjjeli látogatási és 40 fillér vényírási díj.

A megválasztandó orvos köteles kézigyógytár tartási jogot kieszközölni.

Megjegyzem, hogy a készpénz-fizetés és lakbér megállapítására vonatkozó községi képviselőtestületi véghatározat a törvényhatóság által még jóváhagyva ugyan nincsenek, a jóváhagyásra azonban kilátás van.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. I. t. c. 9. §-a, illetőleg az 1876. XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt és az eddigi működést igazoló bizonyítványokkal is ellátott kérvényüket hozzám **folyó évi december hó 30-ig** benyujtsák.

Bácsalmás, 1907. december 3-án.

H O R V Á T H,

főszolgabíró.

358-2-2

4691/kig. 1907. sz.

Pályázati felhívás.

Gombos községben üresedésbe jött községi irtók-végrehajtói állásra, mely évi 400 korona községi és 600 korona állami javadalmazással van egybekötve.

Egyedül jegyzői oklevéllel bíró egyének pályázhatnak, minthogy az állami javadalmazás ezen feltételhez van kötve.

Pályázati határidő **1907. december hó 31.**

Apatin, 1907. november hó 27-én.

V U J E V I C H,

főszolgabíró.

3-3

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK.

Ékszer, óra, briliánt és gyémántárak, ezüst- és chinaezüst dísz tárgyak, evőeszközök dus választékban a legszebb és legolcsóbb kivitelben, továbbá zálogházból visszamaradt teljesen új arany női órák 20—25 kor., arany gyermekgyűrűk 5—6 koronáig kaphatók:

KESZLER DEZSŐ

órás- és ékszerésznel, zálogházi becsüs ZOMBOR, FŐUTCA.

Karácsonyfára

cukorkák és díszek

nagy választékban kaphatók: 3-1

METZ JÓZSEF

fűszerkereskedésében.

I-SŐ RENDŰ NAGY

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

KOCSIKKAL ÉS FELSZERELÉSEKEL EGYÜTT MEGFELELŐ

ARÉRT ELADÓ. o o o o o o o o

BŐVEBB ÉRTESETÉS NYERHETŐ

LUX PÁL,

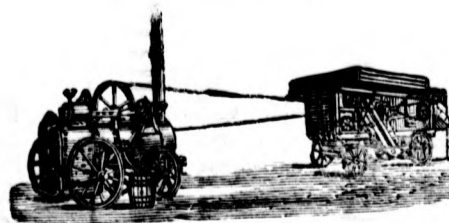
TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓNÁL SZABADKAN.

3-1

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Trefort-utcában levő **mechanikai és gépjavitó műhelyemet**

egyengető esztergapaddal szereltem fel, s így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a **legkomplikáltabb gépjavitásokat**, ugy-szintén új körlóművek készítését a legpontosabban eszközölhetem.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Varga Nándor,

géplakatos.

5-2